Ar pascha wisuschehliga augsta Keisera wehlestschanu.

Makfa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Makfa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenâm no plkst. 8 fahkot.

Makfa par sludinaschanu: par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makfa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschudrukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

36. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 40. Sestdeen, 5. oktobrî. 1891.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas.** Bes tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bes daudz peenemschanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: **Zehsis:** B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Rujenê:** J. Alksne kga grahm. pahrdotawâ; **Laudonâ:** pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauskâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Besthorn kga grahmatu pahrdotawâ; **Talsôs:** H. Tow kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontschewski kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudzes mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdzu, tahdas apstellechanas laipni peenemt.

Par sinu.

Ar scho numuru sahkstas beidzamais gada zeturksnis un par scho laiku makfâ „Mahjas Weesis" **ar** Peelikumu **50** kap. un **bez** Peelikuma **30** kap. Ar peesuhtischanu par pasti nahk **40** kap. pasta naudas klaht.

Ernst Plates, „Mahjas Weesa" ihpaschneeks un isdewejs.

Dr. phil. Arnold Plates, atbildoschais redaktors.

Sarkanâ Krusta beedribas weetejâ walde

islaiduse usaizinajumu Rigas eedsihwotajeem, kurâ wina leek preekschâ, lai wisi maises atlikumi taptu sakrahti, sakalteti, par pulweri samalti un tad truhkuma zeetejeem peesuhtiti. Wahritâ uhdenî eeberot, sahli peeleekot, is scha maises pulwera isnahkot silta maises supa waj maises putra, kas warot ispildit truhkstoschas maises weetu. Tahdu maises atlikumu sakrahjotees it sewischki leelâs saimneezibâs, restorazijâs, ehdeenu pahrdotawâs, beedribu namôs, maises zeptuwâs u. t. t.

Ka tahdai maises atlikumu un krikumu salassischanai warot buht praktiski panahkumi, to peerahdot bada gadi preeksch kahdeem 25 gadeem Somijâ un Igaunijâ, kur Rigâ kahds labdarigu beedru pulzinsch tapat salassijis maises atlikumus.

Sarkanâ Krusta beedriba tadêl luhdz, lai ari tagad Rigas eedsihwotaji krahtu maises atlikumus un tos nodotu apakschâ minetâs weetâs. Maises atlikumu sawahkschanu pa mahjam laipni usnehmuschâs isdarit Rosentala un Strasdina maisnizas. Saneemtas maises atlikumus maisneeki isschahwês un tad sabêrs maisôs. Maisus apakschâ minetee maisneeki dos bes makfas. 20. un 21. oktobrî garainu dsirnawu ihpaschneeki Nidermeiers un Steins sawus ratus issuhtis pee wiseem maisneekeem un tur sanems sawahktos krahjumus. Minetee kungi maises atlikumus samals un pulweri nowedis uz dselszelu. Maises pulweri nodomats suhtit uz Rasanas gubernu. Ja ari miltu tirgotaji wehletos dahwat miltus scham pascham noluhkam, tad par to japasino Sarkanâ Krusta beedribas weetejâs waldes darbwedim Nikolajam v. Kramer kgm, Rigas pilî.

Maises atlikumus usnehmuschees peenemt schahdi maisneeki:

Eekschrigas maisnizâs:
Oschêe . . . . masâ Kaleju eelâ Nr. 8.
Opolko . . . . leelâ Jehkaba eelâ Nr. 3.
Andreas . . . Kauf-eelâ Nr. 6.
Schmidts . . . leelâ Minz-eelâ Nr. 1.
Schrempfs . . . Grehzneeku eelâ Nr. 3.
Trautmans . . Wehweru eelâ Nr. 14.
Tihls . . . . Teatra eelâ Nr. 12.
Goedecke . . . leelâ Kehninu eelâ Nr. 9.

Peterburgas Ahrrigas maisneeki:
Jezkewizs . . . Nikolaja eelâ Nr. 18.
Schrempfs . . . Aleksandra eelâ Nr. 15.
Janows . . . Aleksandra eelâ Nr. 29.
Disters . . . . Aleksandra un Stabu-eelu stuhrî.
Schikedanzs . . Aleksandra eelâ Nr. 77.
Fogels . . . . Aleksandra eelâ Nr. 90.
Gangnus . . . Gertrudes eelâ Nr. 21.
Dragheims . . Terbatas eelâ Nr. 28.
Krons . . . . Dsirnawu eelâ Nr. 91.
Krotinsch . . . Tronamantneeka bulw. Nr. 25.
Donaks . . . . Suworowa eelâ Nr. 37.
Gangnus . . . Suworowa eelâ Nr. 38.
Kecks . . . . Marijas eelâ Nr. 38.
Schroeders . . Marijas un Romanowa eelu st.
Jegermans . . Dsirnawu eelâ 94.
Auscheks . . . Awotu eelâ Nr. 18.
Bergers . . . Gertrudes eelâ Nr. 4.
Eisenaks . . . Gertrudes eelâ Nr. 78.

Maskawas Ahrrigas maisneeki.
Fischers . . . leelâ Maskawas eelâ Nr. 93.
Noahs . . . . leelâ Maskawas eelâ Nr. 84.
Rolofs . . . . leelâ Maskawas eelâ Nr. 45.

Jelgawas Ahrrigas maisneeki:
Kuzke . . . . Akmenu eelâ Nr. 3.
Hernbergers . . Kugineeku eelâ Nr. 24.
B. Reitlingshefers leelâ Lehgera eelâ Nr. 1.
G. Reitlingshefers leelâ Lehgera eelâ Nr. 7.
Kuzke . . . . leelâ Lehgera eelâ Nr. 19.
Krigers . . . . leelâ Lehgera eelâ Nr. 38.
Klints . . . . Dinamindes eelâ Nr. 1.

Derigu grahmatu isdoschana un isplatischana.

II.

Tagad apskatisim ihsumâ, ko dara priwatbeedribas, sabeedribas un personas preeksch derigu grahmatu isplatischanas. Priwato beedribu darbiba nahk par labu wiswairak pilsehtam, bet ar katru gadu winu darbiba wairak isplehschas ari uz laukeem. Minesim wispirms Nischni-Nowgorodas pirmmahzibas isplatischanas beedribu, kuras darbiba wistahkaku isplehsês; winai sawa grahmatu noliktawa Nischni-Nowgorodâ un lihdz 30 nodaku uz semem. Schi pate beedriba, par kuru tik ko runats, ustur daschas skolas, eerihko skolu bibliotekas par welti u. t. t. Preeksch wispahrejam brihwbibliotekam pilsehtâs jau daudz wairak gahdats. Pirmâ brihwbiblioteka Maskawâ dibinata 1885. gadâ no priwat-personas, Morosowu kundzes un maksaja winai 30,000 rublu. Winas wahrds ir: „Turgenewa lasitawa". 1888. gadâ pilsehtas dome dibinaja otru brihwbiblioteku — Ostrowska biblioteku. Peterburgâ 1887. gadâ dibinata Puschkina brihwbiblioteka, kurâ pa leelakai daļai dahwatas grahmatas. Wiseewehrojamakâ no pilsehtam tomêr buhs Tomska (Sibirijâ). Schinî pilsehtâ, pateizotees weena weeniga zilweka — Makuschina — sahkumam, tautas isglihtibas darbs sasneedza spihdoschus resultatus. Tomskas peemehram sekoja daudz zitas pilsehtas Sibirijâ: Krasnojarska, Omska, Irkutska, Jeniseiska, Semipalatinska, Kainska, Barnaula, Minussinska u. z. Wehl schahdâs gubernas pilsehtâs atrodam peeteekoschi eerihkotas brihwbibliotekas: Nischni-Nowgorodâ, Woroneschâ, Saratowâ, Odesâ, Charkowâ, Wiatkâ, Archangelskâ, Permâ. Wisu scho biblioteku zelschanâs un usplaukschana atkarajusees no jeewischkam personam, waj priwat-pulzineem, kuri bespatigi kalpojuschi augstajai tautas isglihtibas leetai.

Peterburgâ gandrîz wisâs leelakâs fabrikâs atrodam bibliotekas preeksch strahdneekeem, kuras ustur gan fabriku ihpaschneeki, gan ihpaschneeki uz pusem ar strahdneekeem, gan strahdneeki weeni paschi. Wisâs lauschu bibliotekâs israhdijees schahds nosazijums par nepeezeeschamu: grahmatas dot uz mahjam un par isdodawam grahmatam neņemt salogu. Bibliotekam dibinajotees, preekschlassijumeem attihstotees aug tautâ prasijumi pehz labakeem baudijumeem, pehz labaka laika kawekla, nekâ lihdzschinigee t. i. ne pehz krogeem trakuligas isahleschanâs, bet grahmatam. To eewehrodama, Odesas slahwu beedriba eesahka 1882. gadâ ar trim rubleem eegahdat grahmatinas un preekschlassijumu wakarôs peedahwaja publikai. No eesahkuma schis usnehmums maz gribeja weiktees, bet tiklîdz laudis eepasinâs ar beedribas labajeem nodomeem un rihkoschanâs attaisnoja beedribas un lauschu zeribas, usnehmumam radâs ustiziba, pirzeju radâs tik daudz, ka weenâ wakarâ newareja wairs wisus apmeerinat. 1884. gadâ beedriba eerihkoja grahmatu noliktawu, kurâ grahmatas tika pahrdotas tikai pa swehtdeenam. Bet peeprasijumi jo deenas peenehmâs un tagad beedribas noliktawa atwehrta katru deen. Peewedisim sche skaitlus, kuri lai rahda, kahdâ mehrâ auga noliktawas panahkumi.

1884. gadâ noliktawâ pahrdots	1,100	ekz.
1885. „ „ „	6,195	„
1886. gadâ noliktawâ pahrdots	59,800	„
1887. „ „ „	103,289	„
kopâ.	170,384	ekz.

Kâ eewehrots, tad preekschlassijumi stipri palidz laudim pee grahmatu iswehles. Zik swarigs tas, waj laudis sawus gruhti pelnitos graschus isdod par derigâm grahmatam, waj par tukscheem neekeem waj pat nekreetneem raschojumeem, par to sewischki nebûs jarunâ; mehs tik gribam aisrahdit uz tam, kas teek darits, lai nahktu laudim paligâ pee grahmatu iswehles. Jo tahlu, pahri par Kreewijas robescham, pasihstama kahda skolotaju — seeweeschu pulzina darbiba Harkowâ. Kahdas skolotajas — Harkowâ, Alischewski kundzes wadibâ, jau daudz gadus ustur un wada swehtdeenas-skolas, kuras, kâ sinams, teek apmekletas no behrneem un peeauguscheem. Schinîs skolâs teek pastahwigi preekschâ lasitas daudz un daschadas grahmatas un ikweens, kas wehlas, dabun ari lihdz uz mahjam grahmatas. Par wisâm preekschâ lasitâm kâ ari mahjâs patstahwigi lasitâm grahmatam sakrahtas wairak gadôs sinas, kâ kuru grahmatu laudis saprot, kahdus eespaidus katra uz klausitajeem waj lasitajeem darijusi u. t. t. Wisi schee swarigee un dahrgee materiali sakopoti beesâ grahmatâ, sem nosaukuma: „Что читать народу?" 1889. gadâ Parises isstahdê schi grahmata ispelnijâs augstako godaldu — selta medali. Schahdi materiali, jo wairak to buhs sakrahjees, jo labak noderês par wadoni un zeka rahditaju rakstneekeem jaunu grahmatu sarakstot.

Prugawina kungs teiz: „Teesa gan, mums ir siniskas beedribas, kuru mehrkis — wispusigi pehtit tautas dsihwi (etnografiju) un no kuràm mums buhtu teesiba, gaidit preekschsihmi schahdôs jautajumôs, bet, par noschehloschanu, lihdz schim minetâs beedribas israhdijuschas maz energijas". Pirmo sahkumu schahdu sinu krahschanâ taisija priwatpersona — knass D. J. Schachowskois, nodrukadams 1885. gadâ, schurnalâ „Русскій Начальный Учитель" rakstu: „Къ напросу о книгахъ для народа". Schim rakstam bija peelikta programa un usaizinajums (kursch wareja sihmetees weenigi uz tautas skolotajeem) kraht sinas par grahmatam, kahdas tauta lasa. 1887. gadâ Prugawina kgs pahrstrahdaja knasa Schachowskoja programu un nodrukaja schurnalâ „Русская мысль, кн. XI". Ihsâ laikâ winsch da-

Daschadi raksti.

Lauku apwahkschanas swehtki behrnu patwerstmê Osolainê pee Rigas.

Mums bija isdewiba, zeturtdeen, 26. septembrî, peedalitees pee swehtkeem, par ko newaram beigt preezatees: swineja lauku apwahkschanas swehtkus behrnu patwerstmê Osolainê (Eichenheim). Schi eestahde ir Rigas Pretubagoschanas beedribas saru eestahde, kas zaur sawu swehtibas bagato darbibu pasihstama tahlu ahrpus Rigas robescham. Schahs eestahdes mehrkis ir: dot paspahrni nabageem, panihkuscheem behrneem, par kureem wezaku wehrigâs azis wairs newar buht nomodâ, un winus zaur darbu un luhgschanu usaudzinat par derigeem zilwekeem. Senak schi eestahde atradâs Pahrdaugawâ, bet tagad, sahkot no 1872. g., ta atrodas sawâ tagadejâ weetâ pee Sarkandaugawas.

Schi eestahde teek ustureta zaur Rigas eedsihwotaju labprahtigâm dahwanam un ar Deewa paligu sem Pretubagoschanas beedribas preekschneezibas top gadu no gada arweenu leelaka. Tagad schinî eestahdê atrodas 128 behrni, un proti, 85 sehni un 43 meitenes, wezumâ no 5—12 gadeem.

Uz lauku apwahkschanas swehtkeem bija sapulzejuschees prahwâ skaitâ schahs eestahdes labwehli un draugi. Tagadejais beedribas preekschneeks, apteekneeks Buchardt kgs, apsweizinaja sapulzejuschos weesus loti laipni.

Swehtkus atklahja ar garigu dseesmu, kas sem mahjas tehwa R. Hennicke kga wadibas no 128 behrnu mutem kahpa pee Wisaugstakâ goda krehsla. Pehz tam Hennicke kgs runaja par 1. Korinteeschu gr. 2. nod.: „Es esmu dehstijis, Apollus ir slazinajis; bet Deews to augumu dewis. Tad nu nedz tas dehstitajs ir kas, nedz tas slazinatajs, bet Deews, kas to augumu dod", pamatodamees uz to, ka wisa swehtiba nahk no Deewa. Tadêl peenahkotees ari zilwekam no sawas puses ustizami strahdat, nedrihkstot rokas flinkumâ klehpi turet un sazit: Deews tas Kungs gan wisu padarîs. Strahdat peenahkas katram zilwekam, preeksch darba Juhs, behrni, topat sche usaudzinati, esat ustizami darbâ, tad ari tas Kungs uz to dos sawu swehtibu, bez kuras mehs neko nespehjam.

Eestahdei pehdejâ gadâ naw truhzis Deewa swehtibas: kartupeļu un dahrza saknu eewahkums bija bagats, wairak, nekâ preeksch eestahdes paschas wajadzigs, tà ka atlikàs ko pahrdot. — Hennicke kgs wehl sapulzejuschamees eestahdes draugeem pasinoja, ka no ta laika sahkot, kur schi eestahde pastàw, lihdz schim 575 behrni tikuschi usnemti, no kureem 300 atlaisti, kas pa leelakai daļai staigajot labus zeļus. Paldees Deewam, tikai ne daudzi ejot pasuschanâ, par ko gan esot sahpigi janopuhschas, tomêr ne-esot jabrihnas, ja eewehrojot to, no kahdàm aprindam behrni rodotees un zik meesigi un garigi panihkuschi wini eestahdê eenahkot.

Ar Deewa paligu eestahdei tomêr laimejees, ka winas labà slawa wairojotees un ka audzekni no Osolaines labpràt teekot peenemti par mahzekleem, jeb ari deenestâ. Lai Deews uz to palidz tahlak, kà ari lai eestahdes labdaritaji nepeekùst labu daridami, jo winu labdarijumi nekrit wis uz neaugligu semi.

Dseesmu „Tam Tehwam pateizeet!" nodseedot, aisgrahbjoschee swehtki beidzàs.

Pateizotees rakstwedeja, adwokata H. Kuchczynski kunga laipnibai, mums bija eespehjams, eestahdi tuwaki apskatit. Eestahdei jau ir seschi augu nami (treibuschi), kas atmet brangu eenehmumu, jo augus isihrê basnizu ispuschkoschanai. — Sehneem ir sewischks nams, kurâ atrodas skolas istaba, dsihwojamas un gulamas telpas: wiss dara loti labu eespaidu, tàpat ari telpas preeksch meitenem, kuràm saws otrs nams. Behrneem pasneedz mahzibu religijâ, lassischanâ un rakstischanâ. Eestahdei ir pawisam 10 puhraweetas lauku un 6 puhraweetas dahrza semes, ko wisu apstrahdà behrnu rokas, no kureem wiswezakais skaita 12 gadu: te redz, kà Deewa Gars masumâ war buht stiprs. Behrni paleek lihdz 16. gadam eestahdê, kamêr winus eeswehti, kur tad eestahde wineem weetas apgahdà. Eestahdes pamata teikums ir: Zaur darbu usaudzinat preeksch darba!

Katra behrna ustureschana eestahdei makfà 100 r.; lihdzekļus sadabù zaur Rigas pilsonu labprahtigàm dahwanam, kureem preeksch labdarijumeem arweenu bijuschas dewigas sirdis.

Tà ari no pasihstameem eestahdes labwehleem bija sagahdats uskoschamais, kas swehtku dalibneekus saweenoja mihlestibâ un satizibâ. — Behrni, atkal sem Hennicke kga wadibas, kas kà pateefs tehws ar wineem apeetas (tà winsch mums sazija: mihluischu pee mums nemaz naw, weens behrns man tikpat mihlsch kà otrs), nodseedaja pee tam daschas jautras un nopeetnas dseesmas, ihsi sakot, sirds waj kuhst, eewehrojot to garu, kas walda Osolaines behrnu patwerstmê. No preeka aisgrahbtam jasaka: te tawa masà dahwanina nekrit uz neaugligu semi, te tik daudz jaunu zilweku dwehselites teek lozitas atpakal uz deewbihjiga tikumiga zeka, sche winus usaudzina par derigeem lozekleem zilwezistâ sadzihwê! Un uz to lai Deews tahlak palidz: Pretubagoschanas beedribas preekschneezibai, mahjas tehwam, kas behrnus wada un pamahza mihlestibâ un ustizibâ, lihdz ar wina mihloto laulatu draudzeni, kà ari eestahdes labwehleem un draugeem. Lai Osolaines behrnu patwerstmes draugu skaits gadu no gada wairotos par swehtibu nabagu behrnu sirsninam un dwehselitem, par preeku un godu wezajai Rigai! Ari uz wismasakàs dahwaninas atrodas Deewa swehtiba. Nenogurstat palidzet!

Arn. Pl.

Pamirschana un sastingschana.

Pamirschana (letargisks meegs) un sastingschana ir stahwoklis, kurâ kriht wisi dsihwi radijumi arweenu tad, kad wini atrodas dsihwibai kaitigôs apstahkldos. Tà, dsihwneeki, kuri par seemu ir palikuschi bez kahdeem usturas un aukstuma lihdzekleem, kriht seemas meegâ; karstajâ semes jostâ, karstajam laikam eestahjotees, kad wisi uhdens krahjumi issihkuschi un wisi usturas krahjumi beiguschees, dsihwneeki kriht wasaras meegâ. Daudzreis schahda sastingschana welkas loti ilgi; bet dsihwneeks tomêr nebeidzas. Beigti kukaini atdsihwojas, ja tos eeleek stipru kimisku weelu kausejumâ. Tà Franklins ir eewehrojis, ka muschas, kuras lihdz ar wihnu no Amerikas uz Eiropu tapa atwestas, atdsihwojàs, lihdz tahs islika tihrâ gaisâ; noslihzinatas un pehz tam saulê isschahwetas osolwabules ari ir atdsihwojuschàs. Loti eewehrojams ir kahda mahzita wihra ismehginajums: wardi eemuhreja gipsa mihklâ; pehz 10 gadeem scho piku sadausija un warde tuhlit pehz atswabinaschanas no wangneezibas sahka lehkat.

Bet pahrsteidzoschakâ no wisàm sastingschanas formam ir zilweka pamirschana pehz patikschanas. Schahdas pamirschanas peemehrus mahziti wihri ir Indijâ eewehrojuschi. Tur katrs leelaks deewa nams ir kà wisnetizamaks paschkroplotaju musejs. Pee schahdu deewnamu ee-ejas zelotajs nereti usduras weselai tehlu rindai, kuri israhda zilwekus wisnetizama-

buja pulka atbilschu un peeprasijumu peesuhtit programu. Daschi semstu lozekli peeprasija pat desmiteem un simteem eksemplaru preeksch isdalischanas lihdsstrahdneekeem. „Programa" tika nodrukata sewischkâ broschurâ un peesuhtita. Tanì paschâ laikâ Maskawas semstes statistiska nodala, pamudinata no W. J. Orlowa un prof. A. J. Tschuprowa kgeem atsina par nepeezeeschamu: 1) usnemt nodalas programâ pehtijumus par bibliotekam un grahmatam, kahdas lasa laudis; 2) kraht schihs sinas, semneekus noprasot un issuhtot listes tautas skolotajeem, mahzitajeem un ziteem weetejeem eedsihwotajeem, un 3) kraht sinas par gr. pee mahjas apdroschinaschanas.

Prugawina kgs sawas programas preekschwahrdâ usaizinaja pee sinu krahschanas skolotajus, mahzitajus, semstes lozekkus, skolu padomju lozekkus, statistikus, tautas biblioteku pahrsinatajus, muischu ihpaschneekus un wisus, kureem eespehja sinas kraht, peeminedams, ka ik weena atbilde, kad ari tikai uz weenu jautajumu, tiks sanemta ar pateizibu. Un teescham uz wina usaizinajumu atsauzàs laudis no wisadàm dsihwes kahrtam, to starpâ pat ofizeeri, studenti un semneeki paschi.

Sawas grahmatas beigâs Prugawina kgs wehl atgahdina, zik nepeezeeschama tautas isglihtiba, zik nepeezeeschamas ruhpes par to, teikdams: „Tagad, peemehram, mehs daudz rakstam un karojam pret dserschanu; garidsneeziba puhlas dibinat sahtibas beedribas, tura spredikus par dserschanas kaitigumu, isdod broschiras par to paschu u. t. t. Wiss tas, protams, loti teizama leeta, bet wajaga buht leelam optimistam, lai zeretu no schahdeem lihdsekleem panahkumus. Krogs, brandwihna glahsite swehtdeenâ waj tirgus deenâ, satiksme ar draugeem pee alus glahses — tagad preeksch semneeka weenigà pajautrinaschanàs wina truhzibas, gruhta darba un nabadsibas pilnâ dsihwê. Un nu grib atnemt winam scho paschu weenigo garigas usjautrinaschanàs lihdsekli. Bet ko juhs winam doseet tai weetâ? Padomajat! Padomajat, zik weenmula, eespaideem nabaga scho miljonu lauschu dsihwe! Ja negribat, ka laudis eetu krogôs, dodat wineem grahmatas, raugat atwèrt lasamas sahles, bibliotekas, musejus, teatrus".

Ko Purgawina kgs teiz par Kreeweem, tas pats buhtu sakams par Latweescheem, ne retôs apgabalôs pilneem mahnu un pestelu. Zaurmehrâ mehs esam wairak gahdajuschi preeksch sawas tautas, nekà Kreewi, bet ka ari mehs esam tikai darba sahkumâ — tas tikpat skaidra leeta, un ja gribam ar arweenu labakam sekmem strahdat tautas isglihtibas laukâ, ari mums jo tschakli japehti sawas tautas garigais stahwoklis, winas stipràs un wahjàs puses, winas zenteeni un ideali.

Tadèk mehs sche, pehz Prugawina kga parauga un peedsihwojumeem, apstrahdajuschi Latweescheem „Programu preeksch sinu krahschanas par to, ko lasa tauta", pasneedsam to Latweeschu publikai, ar padewigu luhgumu — eesuhtit R. L. B. Derigu grahmatu apgahdaschanas Nodalai sinas uz Programas jautajumeem. Pee schi darba teek usaizinati un luhgti wisi, kam ruhp lauschu gariga un materiala labklahjiba. Ja naw isdewibas wairak sinu sakràt, tad war sinot par sewi paschu, ari tas no jo leela swara. Te waretu it ihpaschi droschas sinas pasneegt kà weenu, waj otru sapratis, kas kahdâ rakstâ nesaprotams.

Programa

preeksch sinu krahschanas par to, ko tauta lasa un kà isturas pret skolam un grahmatam.

I. Eepreekschejas sinas.

1) Kas schihs sinas krahjis? (skolotajs, ahrsts, skrihweris . . .) Kà sateekat ar laudim, waj sen schini apgabalâ?

2) No kahda widus sinas? (aprinkis [draudse], pagasts zeems.)

3) Zik leels juhsu pagasts? zik mahju, zik eedsihwotaju? Zik tahlu no pilsehtas, dselsszeka, waj zitas tirdsneezibas weetas?

4) Waj eedsihwotaji Latweeschi ween?

5) Waj bes semkopibas ari ziti kahdi pelnas awoti un kahdi?

6) Waj krona pagasts, waj dsimtpagasts? Waj mahjas eepirktas? Kad un zik dahrgi?

7) Kahds juhsu pagasts turibas sinâ? Zik leelas mahju semes? Waj ir pagastam paradi?

8) Zik skolu pagastâ un kahdas: pagasta, draudses, waj ministerijas? Waj jau sen pastàw? Kahdi skolas nami?

9) Zik skolotaju?

10) Zik skolenu: puisenu, meitenu? Kà prot grahmatu skolâ eestahjotees?

11) Kà isturas laudis pret skolu, waj draudsigi waj naidigi? — Peemehri.

12) Skolas sewischki nosazijumi par maksu un apmekleschanu (neapmekleschanu).

13) Waj teek notureti preekschlasijumi laudim? Un kas notur? Apmekleschanas nosazijumi? Zik preekschlasijumu mehds buht gadâ? Zik apmekletaju? Waj jauni, waj wezi wairak apmekle?

14) Waj ir beedriba? — kahda? Zik beedru? Beedribas eenahkumi, kapitali. Waj beedribai saws nams? Kahdi isrihkojumi? Waj teek notureti preekschlasijumi? jautajumu isskaidroschanas wakari? Apmekletaji? Konzerti? zik? kahdas dseesmas? Teatra israhdes? zik? kahdas lugas? Salumi? Apmekletaju skaits? Kà peedalas saimneeki un kalpi? Kahda ee-ejas maksa?

15) Waj ir ari tahdi, kas lasit neprot? kas lasit prot, bet rakstit neprot?

16) Waj lasit neprateji labpràt klausas, ka teem preekschâ lasa?

17) Kà laudis lasa: waj pa weenam, waj sapulzejas wairaki kopâ?

18) Waj nelasa leelaki pulzini kopâ? (peemehram teatra lugas)?

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Wisaugstakais sewischks Ukass waldoscham Senatam. Zaur schihs deenas manifestu pasinodami, ka sch. g. septembra mehnescha 6. deenâ dsimis Leelknass Dimitrijs Pawlowitschs — Mehs pawehlam: scho Muhsu jaunpeedsimuscho brahla dehlu wisàs darischanàs, kur tas peenahkas, rakstit un nosaukt par Keisarisku Augstibu.

Originals no Keisara Majestates paschrozigi parakstits:

„Aleksanders."

Peterburgâ, 18. septembrì 1891.

Semkopibas ministriju, kà „Birsch. Wed." sino, esot nodomats dibinat. Scho jautajumu pahrspreedischot jau pirmâ walstspadomes sehdê.

Wisàm labdarigàm eestahdem, kà „Now. Wr." sino, eekschleetu ministrija usdewusi muhsu generalkonsuleem Sweedrijâ, Bawarijâ, Italijâ un zitâs walstìs, bes kaweschanas stahdit preekschâ sawus sinojumus par to, kahdas prezes us mineto walstju tirgeem waretu tapt pahrdotas. Schimbrihscham schee sinojumi atnahkuschi un nober kà paligs pee jauno nolikumu sastahdischanas par tahm prezem, kuras buhtu islaischamas pahri robescham, atmaksajot atpakal akzisi par winàm.

Sihmejotees uz scha gada rekruschu nemschanu, kara pulku walde, kà „Pet. Z." sino, issuhtijuse apkahrtraksstu wiseem aprinku kara preekschneekeem, kurâ wineem atgahdina, lai rekruschus nonemot un kara pulkôs eedalot, zeeti uz to raugotees, ka jaunekli, kas uz kugeem jau strahdajuschi, teekot peedaliti pee flotes, dselsszeku eeredni, maschinu fabriku tekniki, amatneeki u. t. t., katrs pehz sawas spehjas, teekot peedaliti pulkôs, kur wini sawu weiklibu war israhdit. Nemot gwardus, jaraugotees netik ween uz garu augumu, bet ari uz to, ka jaunekli pilnigi weseli. Kas to ne-eewehro, tikschot bahrgi soditi.

b) Original-sinojumi.

No Salas. Medneeziba muhsu Babites esarâ ari reisam prasa sawus upurus. Tà 21. septembrì 2 medineeki no Rigas mehginajuschi braukt uz medibu ar pehliti (masu laiwinu, kurâ war sehdet tik pahris zilweku), kurai paschi isgudrojuschi mekanisku dsihschanas eerihkojumu. Tee kahdâ weetâ peestahjuschees malâ, gribedami pahrlabot sawu eerihkojumu un kad weens no wineem wilzis sawu flinti aiz stobra, gribedams to isnemt no pehlites, ta sprahguse walâ un wilzejs, trahpits labajâ kruhtì, bijis uz weetas beigts. Te atkal redsams, kahdus augtus nes neapdomiga rihkoschanàs ar schaujameem eerotscheem. — Muhsu basnizas tornim, kuram pagahjuschâ rudenì krusts nogahsàs, peetaisitas stalaschas, lai to waretu atkal uslikt. Tik jawehlas, ka ar jauno krustu rastos ari basnizas apmekleschanâ jauns laikmets, jo beidsamajôs gadôs muhsu basnizâ, sewischki wasaru, sanàk tik mas basnizenu, kà gan reti kur zitur tas buhs atrodams.

Dadzis.

c) Baltijas notikumi.

Wisaugstakà pateiziba, kà „D. Z." no droscha awota dsirdejuse, issazita Zehsu un Wilandes pilsehtam par to, ka dewuschas par welti gruntsgabalus preeksch meerteesneschu namu zelschanas.

Jauns zelu tihkls Widsemê. Eewehrojot ta, ka Widsemes dselsszelu atklahjot, satiksmes lidsekku apstakli stipri pahrgrozijuschees, Widsemes muischneezibas konwents isstrahdajis preekschlikumu satiksmes zelu pahrgrosischanas leetâ. Pehz tam, kad ari aprinku polizijas preekschneeki un semneeku leetu komisari scho preekschlikumu atsinuschi par swarigu, Widsemes gubernas walde tagad apstiprinajuse scho jauno zelu tihklu Rigas, Walmeeras, Zehsu, Walkas, Terbatas un Werowas aprinkeem. Preeksch mineteem aprinkeem eezeltas sewischkas zelu komisijas.

Deenwidus Widsemes laukfaimneezibas sabeedriba turpmak katru gadu isrihkoschot waiklas lopu isstahdi. Par isstahdes weetu isredseta Walmeera. Walmeeras muischas ihpaschneeks Edgars v. Löwensterns atwehlejis par welti 4 puhraweetas semes isstahdes sarihkoschanai.

Rekruschu Widsemê schogad pawisam nems 2952, kuri pa aprinkeem schà isdalas:

		wisu eesaukto skaits:	nodotamo skaits:
Rigas	1. eezirknî	818	247
„	2. „	471	142
„	3. „	283	86
„	4. „	272	82
		1844	557
Walmeeras	1. „	321	97
„	2. „	393	119
„	3. „	273	83
		987	299
Zehsu	1. „	274	83
„	2. „	336	102
„	3. „	235	70
„	4. „	237	71
		1082	326
Walkas	1. „	199	59
„	2. „	175	52
„	3. „	239	72
„	4. „	323	98
		936	281

Pahrejee nemami no Werowas, Wilandes, Terbatas, Pernawas un Sahmu salas aprinkeem.

Uz Baltijas dselsszeka, kà „Rev. Ztg." sino, teekot eewesta elektriska apgaismoschana. Elektribas spehku radot brauzeena rati, rinki greesdamees, tà ka apgaismojums maksaschot lehtaki, nekà lihdz schim. Zerams, ka ari zitas dselsszeku waldes sekos scham peemehram.

Pernawâ isgahjuscho zeturtdeen, kà „Pern. Ztg." sino, nosuduschi 3 sehni, dodamees uz zekoschanu. Pasuduscho wahrdi esot: Teodors Dreimans, Johans Megers un Bernhards Haaws. Apbehdinatee wezaki luhdz, lai palidsetu schos „zekotajus" nokert un atsuhtit atpakal wezaku mahjâ.

Kà kartupelus war audsinat no sehklam, par to „Postim." pasneedz eewehrojamas sinas, pehz kuràm ismehginajumi schinì sinâ bijuschi apmeerinoschi. No sehklam audsinati kartupeli esot derigaki tahlakai stahdischanai, nekà wezee kartupeli.

Igaunu laukfaimneezibas beedriba Terbatâ, kà „N. D. Z." sino, ar walsts domenu ministrijas atlauju, 26. un 27. janwarì nahkamâ gadâ, isrihkoschot Terbatâ linu isstahdi, kura spraudse sew par mehrki, weizinat labaku linu apstrahdaschanu, lai zaur to sasneegtu atkal to, ka Widsemes lini ahrsemes tirgôs eemanto winu seno labo slawu un lihdz ar to ari zenas par teem zeltos. Scho mehrki zere sasneegt, pirmkàrt, isstahdot pateesi labi isstrahdatus linu paraugus, un otrkàrt zaur to, ka pa isstahdes laiku sneegschot pamahzibu, kà jaisstrahdà linu sugas, kas uz ahrsemem suhtamas un kuras lihdz schim arweenu wajadseja pahrstrahdat. Isdalischot netik ween medalus, bet ari godalgas naudâ par leetpratigu un ruhpigu linu isstrahdaschanu.

Worms salu pee Reweles, kà „Mosk. Wed." sino, kronis nopirzis no barona Otto Stakelberga atraitnes par 350,000 rbl. Lihdz ar to zerè, ka tikschot buhwets dselsszelsch starp Hapsalu un Reweli.

Purwu nosusinaschana pehdejâ laikâ teek naigi ween turpmata, it sewischki Baltijas apgabalâ un Kasanas gubernâ. Kursemê nosusinats 12,000 desetinas krona un kahdas 2000 desetinas priwat purwu.

Jelgawas Latw. Beedr. Rakstneezibas Nodalas sapulze 22. septembrì. Preekschneeks sinoja, ka materialus eesuhtijuschi: 1) Melperts no Melnesera: Tautas dseesmas, wezajâ Spahrneenes nowadâ sakrahtas. 2) P. Popans: Tautas dseesmas, Aiskujas pagastâ sakrahtas. 3) Jansonu Frizis (Kuldigâ): Tautas dseesmas. 4) Kalninu Emilija: Tautas dseesmas un mihklas, Kr. Behrsmuischas pag. usrakstitas. — Bibliotekai dahwaja: 1) Petersona grahmatu speestawa Leepajâ: Grinblata „ahbezi" preeksch rakstischanas un lasischanas eemahzischanàs. 2) P. Allunans: H. Allunana

---

kôs stahwoklôs: karsta saules stipri dedsina teem azis, bet wini panes tos, ne azu nemirschkinadami. Tikai tuwak apluhkojot, schee tehli israhdas par dsihweem zilwekeem. Ja winus nonemam no pamata, uz kura wini jau daudz gadus stahw, tad wisas muhsu puhles, winu stahwam dot dabisko stahwokli, israhdas weltigas: winu lozekli un kauli ir peenehmuschi nedabisku isskatu. Bet eekam isdodas sasneegt schahdu tehlam lihdsigu stahwokli, top ilgs laiks isleetots it sewischki preeksch ta, lai elposchanu waretu leetot pehz patikschanas. Elposchana eesahkot top masakâ mehrâ aptureta. Lai to panahktu, tad schahds zilweks (jogins jeb fakirs) zenschas gulet pawisam bes kusteschanàs, tuhkstoschas reises nedsirdami atkahrtodams weensilbigos wahrdus: om, bam, lam. Schahda nodarboschanàs rada meegu, kursch ar laiku top jo deenas, jo ilgaks.

Elpas aistureschana eedalas wairak pakahpeenôs: uz pirmà pakahpeena — starpas laiks starp ee-elposchanu un iselposchanu welkas 324 sekundes, uz pehdejà — 5184 sekundes, t. i. 1 stunda 26 minutes. Wispehdigi, kad labprahtigais mozeklis elposchanu ir nomahzis, winsch pahrgreesch mehles saitinu un mehli atsweesch atpakal, lai wehsmas rihkli aisbahstu. Ja tas winam isdodas, tad winch war ar to lepotees, ka sawu mehrki ir sasneedsis: winsch nejuht ne aukstuma, ne karstuma, ne sahpju un war ilgi istikt bes elposchanas. Apleezina, ka fakirs tahdâ stahwokli wairak mehneschus warot palikt. Stahsta pilnigi tizamus nostahstus, ka pamiruschus joginus esot eerakuschi semê, pehz tam atkal israkuschi un tomèr atdsihwinajuschi. 1838. g., magaradschi Radschet-Singa, generala Wentura un zitu Eiropas ofizeeru un ahrstu klahtbuhtnê weenu schahdu joginu eelikuschi akmens sahrkâ. Diwi reises winu israka un abas reises atrada nekustoschi guloschu, aukstu un pilnigi bes dsihwibas. Pehdigi, noteiktam laikam beidsotees, pamiruscho israka pehdejo reisi un, tàpat kà pirmàs reises, neatrada ne pulsa, ne elposchanas. Kahda no joginam tuwu stahwoschàm personam winam atplehta muti, iswilka mehli un winu sahka apleet ar siltu uhdeni. Pehz diwàm stundam pee wina jau wareja nomanit dsihwibas sihmes, un pehz tam winsch sahka staigat un runat.

Ari tahdu peemehru ir daudz, kur tahdi zilweki tapuschi atdsihwinati, kuri jau ilgaku laiku atraduschees pamiruschâ jeb sastinguschâ stahwokli. Franzijâ tapa eewehrots atgadijums, kur isdewàs atdsihwinat tahdu zilweku, kursch jau 2 stundas bij uhdenì atradees. Stahsta pat tahdus atgadijumus, kurôs ir bijis eespehjams atdsihwinat tahdus, kuri jau 9, 16, pat 48 stundas uhdenì atraduschees. Nosaluschus ir wehl ilgakâ laikâ eespehjams atdsihwinat. Pilnigi tizami rakstneeki apraksta atgadijumus, kurôs ir atdsihwinati tahdi, kuri 4, 6 deenas atraduschees sem sneega nosaluschi. Wisi minetee atgadijumi gaischi peerahda, ka tahdâs reisês, kad nahwe nesen kà eestahjusees, nekad newajag saudet zeribas uz atdsihwoschanu. Jt sewischki ir bailigs letargiskais meegs, jo winsch loti lihdsigs dabiskai nahwei; zilweks gul bes pulsa, bes elposchanas, nekustedamees, bahls, lihkam lihdsigs un tikai loti ruhpigi isdarita ahrsta ismekleschana war dot tizamas sinas, ka te ir darischana tikai ar pamiruschu. Lai schahdus sastingschanas atgadijumus apgaismotu, sinibai stahw wehl preekschâ interesants darba lauks.

—p—

Kahdi wahrdi par telefonu.

Telefons jeb tahlrunatajs drihsâ laikâ isplatijees gandrìs pa wisu ziwiliseto pasauli. Daudzi wairs nemas newar eedomatees, kà bes telefona buhtu eespehjams istikt. Kur senak stundam laika wajadseja, lai lihdz sinamai weetai aissuhtitu kahdu sinu, tur to tagad war padarit pahra minutês. Ar telefona palidsibu eespehjams pat simtàm werstim tahlu sarunatees.

Bet netik ween pilsehtâs, ari uz laukeem jau sahk wilkt telefona wadus no muischas uz muischu un nepaees ne wisai ilgs laiks, tad warbùt peedsihwosim, ka uz laukeem wisas pagastu waldes un muischas un pat pilsehtas buhs saweenotas ar telefona drahtim.

Zik leels swars schahdai eetaisei buhtu preeksch lauzineekeem, to zeen. lasitaji peeteekoschi nojègs. Lai sche eewehrojam tik beeschas sirgu un zitas sahdsibas. Ja telefona wadi atrastos starp wisàm muischam, pagasta un polizijas waldem, tad buhtu weegla leeta, par notikuscho sahdsibu tuhlit sinu laist uz wisàm malam. Zaur to saglim buhtu gruhta leeta, ismukt, jo wisur jau atrastos sina preekschâ.

Bet ari daudz zitadâ sinâ telefons buhtu lauzineekeem par leelu leelo swehtibu, it sewischki wehl, ja drahtis buhtu saweenotas ar pilsehtu. Zaur to wisa laukfaimneeziba wairak usseltu. Lauzineeki nejustos wairs tahli atschkirti, wini zaur to stahwetu sakarâ, waretu teikt, ar wisu pasauli.

Eepreeksch tas nu gan naw zerams, jo pat pilsehtneekeem gruhti, sawu dsihwokli saweenot ar telefona wadu, jo weselu simts rubku par gadu isdot war tik bagatneeki. Bet tik augstas zenas ilgi nepastahwès; tiklidz radisees wairak balibneeku, kad ari maksa par telefona leetoschanu masinasees. Kà zerams, tad telefonu eerihkoschanu un pahrwaldibu usnems waldiba pate, kur tad ari zenas kritìs, kamèr lihdz schim to darija tikai priwati laudis, leelu pelnu ar to dsihdami.

Ka schinì sinâ sazensiba no leela swara, tas redsams Sweedrijâ. Tur ari kahdu laiku pastahweja tik weena firma, kura telefona drahtis eewilka abonentu dsihwoklôs un par to nehma dahrgu maksu. Bet te ne wisai ilgi atpakal radàs kahds zits, kas ari tapat usnehmàs eerihkot telefona wadus, bet par nesalihdsinami lehtaku maksu. Jaunais sazensonis, luhk, abonenteem eewilka mahjâ telefona drahtis, par ko bija jamaksà tikai ap 4 rbl. par gadu! Saprotams, ka nu ari pirmajam wajadseja, gribot, negribot, zenas pamasinat. Zaur to nu telefona wadi Sweedrijâ isplatijuschees leelâ mehrâ.

Ja telefons ari pee mums isplatitos leelâ mehrâ, tad ar laiku waretu pat daschi saimneeki sawas mahjas saweenot ar telefona wadu, ja ne wairak, tad pagasta wezakà dsihwoklis buhtu saweenojams ar pagasta namu.

Eepreeksch, saprotams, tas wiss ir tik jauks sapnis ween! Bet ir un paleek taisniba, ka telefona tihkls ar katru gadu pastahwigi tahlak isplatas. Ahrsemês telefonu jau isleetà teatrôs un konzertu namôs. Kas negrib eet teatri jeb konzertâ, tas it omuligi war to noklausitees mahjâ, pat gultâ guledams. Tà nupat atkal laikraksti sino, ka Birminghemas pilsehtâ, Anglijâ, tureenes Kristus basnizas mahzitajs atlahwis Deewa namu saweenot zaur telefonu, lai slimneeki un ziti nespehjneeki, kuri newar noklùt basnizâ, spredikì waretu mahjâ noklausitees.

—eets.

tulkotu N. Gogoła komediju „Newidents", 5 zehleenôs. 3) Deenas Lapas redakzija: Deenas Lapa VI. peelikumu par latw. walodu un dsihwi. — Muſejai dahwaja: 1) Dſenewiſchs (Wirzawas Utenôs): greeſi. 2) Uchenbergis (Kuldigâ): a) 1 pahri rakſtainus duhrainus zimdus; b) 1 pahri rakſtainus pirkſtainus zimdus; c) 3 ſmeldſem iſſchuhtas kreklu apkakles; d) 1 faktu; e) 1 gredſenu. 3) Indrikis Legſdinſch (ſkol. Gaweeſê): wezu dokumentu (pilnwaru no 1819. g.) un 5 monetas. 4) J. Burkans (eerehdnis Jelgawâ): 2 ſudraba monetas. — Pahrrunaja daſchadus eekſchejus darbus un nokahrtoja daſchas wajadſibas. Jaunisdodamam rakſtu krahjumam nolehma ſchahdu wirsrakſtu: „Jelgawas L. B. Rakſtneezibas Nodalas II. rakſtu krahjums: teikas un paſakas, eeraſchas un mahni, parunas un ſakami wahrdi, mihklas un iſlokſchnu paraugi". — Par Nodalas lozekli uſnehma Kr. Steinhartu iſ Skurſteneeſcheem. Par kandidatu tika uſdots rakſtneeks K. Peterſons Jelgawâ. — Nahkamâ ſapulze buhs 13. oktobrî pulkſt. 2 pehz pusdeenas. — Pagahjuſchâs ſapulzes referatâ eeweeſuſês maſa kluhda: ſemes kahrtis, par kuru dahwataju bija minets Dr. Dſinters, dahwajis Zeemalds (Emburgâ) zaur Dr. Dſintara kungu. (T.)

Kurſemes ſemneeku labibas magaſinâs, kâ „K. G. A." ſino, 1. janwarî ſch. g. atradees ap 210,000 tſchetwertu labibas, turpretim apkopſchanas kapitali bijuſchi 2,026,000 rbl. leeli.

Kuldigas Selgu mahjas kalps J. Gr., kas kahdu areſtantu wedis uſ Wahrmu, kâ „B. W." ſino, wehlak atraſts meſchâ noſiſts un ſirgi aiſbraukti.

d) **No zitâm Kreewijas puſem.**

Keiſareenes Majeſtate, kâ „Wald. W." ſino, Sarkanâ Kruſta beedribas galwenai waldei peeſuhtijuſe 20,000 rbl. preekſch truhkuma zeetejeem zaur neauglibu.

Keiſariſkâ Augſtiba Leelknaſs Tronamantneeks dahwaja 3000 rbl. beedribai preekſch ſemneeku aiſgahjejeem uſ zitâm gubernam.

Sihkaku ſihknaudu, kâ „Now. Wr." ſino, eſot nodomats kalt, proti pus un zeturtdaļ kapeikas, lai nabadſigee lautini, par prezi ſamakſadami, neſaudetu ½ un ¼ daļu kapeikas, kuras tirgotaji mehdſ arween ſew par labu paturet, jo truhkſt tahdas naudas ko iſdot.

Peterburgâ, kâ „Graſchd." ſino, eeraduſchees Wahzu agenti, lai Kreewu kehwnizâs uſpirktu ſirgus.

Mahzibas kurſi ſeeweetem tirdſneezibas ſinaſchanâs eeſahkâs Peterburgâ iſgahjuſcho ſwehtdeen. Kurſi wilkſees 2 gadus un te uſnem tikai tahdas ſeeweetes, kas beiguſchas kurſu gimnaſijâs waj inſtitutôs.

Gwardu ofizeeri, kâ „Graſchd." ſino, nodomajuſchi dibinat pahrtikas beedribu. Statuti eſot jau iſſtrahdati un no teem redſams, ka beedriba teek dibinata ar to noluhku, lai gwardu ofizeereem lehti apgahdatu mundeerus, uſturas lihdſekļus u. t. t. un pee tam wehl ko pelnitu.

Seemeļa blahſma, kâ „Pet. Ztg." ſino, redſeta zeturtdeen, 26. ſept., plkſt. 9½ wakarâ, Oranienbaumâ. Blahſma paſtahwejuſe kahdas 15 min.

4,178,861 puds labibas, pehz ſemſtu apleezibam, no 26. junija lihdſ 1. ſeptembrim pa dſelſszeļeem par paſeminatu weſchanas makſu eſot aiſſuhtiti uſ truhkuma zeeteju apgabaleem.

Uſ Pruhſijas robeſcham tagad robeſchu ſargeem eſot daudſ darba ar jauneem kontrbandiſteem, kuri mehginot Pruhſijâ ſlepeni eewest maiſus, pilditus rudſeem.

Berdjanſkâ iſzehlees Sibirijas mehris, kurâ ari daſchi zilweki faſlimuſchi.

Jekaterinoſlawas tuwumâ kahdai kundſei muſcha eedſehluſe ſem labâs azs. Gihmis tuhlit ſahzis pampt un kundſe peektâ deenâ nomiruſe. Muſcha, eedſeldama, bijuſe kundſei eepotejuſe Sibirijas mehri.

Bada karſtuma gula (tifs) truhkuma zeeteju gubernâs arweenu tahlak iſplatas, tâ ka, kâ „Now. Wr." ſino, turpat ſanahkſchot ahrſti kopâ, lai apſpreeſtu, kahdi lidſekli buhtu leetojami pret ſehrgas tahlaku iſplatiſchanos.

Peezas 8-ritenu lokomotiwes, pawiſam 180,000 rbl. wehrtibâ, deenwidus reetuma dſelſszeļa walde uſdewuſe pagatawot Odeſas darbnizâs. Schis eſot pirmais atgadijums Kreewijâ, kâ „Kijewſk. Slowo" peeſihme, kur dſelſszeļu darbnizas peenem tik milſigus uſdewumus.

Warſchawâ tureenes gimnaſijas rakſtwedis peenâkts pee blehdibas, ka ſkoleneem iſgatawojis wiltotas apleezibas par to, ka wini gimnaſijas kurſu beiguſchi.

Lublinê, kâ „Gaſ. Lubl." ſino, ſtarp tureenes Schihdeem walda leels truhkums. Maiſes un pahrtikas pretſchu zenam zeļotees, Schihdu amatneeki, kureem darba truhkſt, neſinot, kâ ſawus peederigos uſturet.

No Rigas.

Terbatas mahzibas apgabala kurators Lawrowſkis eezelts par Baltijas pareiſtizibas brahlibas goda beedri.

Ari eļļas rauſchus waldiba nupat aiſleeguſe iſweſt uſ ahrſemem. Schis aiſleegums ſahpigi ſajuhtams Rigas tirdſneezibai, jo no ſchejeenes eļļas rauſchus iſwed uſ ahrſemem wairak nekâ 1 milj. pudu gadâ. Kâ „Z. f. St. u. L." ſino, tad Rigas birſchas komiteja noſuhtijuſe deputaziju uſ Peterburgu, lai atļautu ſchejeenes eļļas rauſchu fabrikanteem jel jau ſalihgtos eļļas rauſchus iſweſt uſ ahrſemem.

Latweeſchu teatris. Swehtdeen, 29. ſeptembrî, iſrahdija pirmo reiſi ſkatu lugu „Ganu meita", latwiſki no Oſolinu Petera, ſenakâ Rigas Latw. teatra akteera. Lugas weela nemta no Bawareeſchu ſemneeku dſihwes, winâ teek tehloti ſchahs kalnu tautas tikumi un netikumi, labâs un launâs ihpaſchibas un eeraſchas, kahdas pee ſchahs tautas atrodamas. Kâ gandriſ wiſâs lugâs, tâ ari ſchajâ lugâ, darbiba groſas ap diweem ſamihlejuſchamees, kureem winu ſaweenoſchanai teek wiſadi ſchkehrſli likti zelâ. Saimneeku dehls Mentels mihl ſkaiſto un tikumigo Ewi, bet wina wezaki negrib no tam neko ſinat, jo Ewi ir praſta kalpone un pee tam ſweſchneeze, eenahzeja, winas pagahtne ir teem ſweſcha. Beſ tam wehl paſtâw eeradums, ka Ramſaweets, kahds Mentels ir, drihkſt prezet tikai meiteni, kas Ramſawas zeemâ dſimuſi un auguſi. Uſ Ewi ir uſmetis ſawas azis ari meſcha ſargs Gaberls, launs zilweks, kam nekas naw ſwehts, tamdêl tas ari iſleeto wiſus lihdſekļus, lai peeſpeeſtu Ewi winu prezet. Winſch iſdara pee teeſas nepareiſu ſwehreſtibu, ka Mentels ſlepenâs meſcha medibâs winu gribejis nokaut. Mentels teek no teeſas ari atſits par wainigu un noteeſats uſ 8 gadeem zeetumâ. Ewa tomêr netiz, ka Mentels wainigs un paleek winam muhſcham uſtiziga. Winai galu galâ iſdodas peerahdit, ka ne Mentels, bet weens zits — meſcha ſaglis Kwaſis — ir bijis tas laundaris. Mentels teek no zeetuma atſwabinats un pahrnâk mahjâs; winſch atrod tikai wehl no ſchehlabam un ſirdsſahpem ſagrauſtu tehwu, mahte ir ſen jau aiſgahjuſe kapâ aiſ ſchehlabam par mihlota dehla likteni. Lugas kuploſchanai ir rakſtneeks eepinis daſchas blakus perſonas un atgadijumus, kâ ſtrehlneeku ſwehtkus, kur noteek deeſchana un dſeedaſchana, kas ſkatitajus ſaiſtit ſaiſta ſekot lugas gaitai. Jautras un nopeetnas ſzenas mainas un peeſleenas it dabiſki weena otrai. Sewiſchki iſweizigi ir rakſtneekam iſdewees lugas pamata domas iſweſt zauri: Launums dabu ſawu pelnitu ſodu un tikums uſwar! Pate iſrahde iſdewâs loti labi, kopſpehle noritinajâs it gludeni un katrs karakters tika no akteereem peenahzigi un apſinigi tehlots, kas ari nebij zitadi ſagaidams, jo galwenakâs lomas bij wiſas muhſu kreetnakajeem akteereem uſtizetas. Pirmos lawrus eemantoja Ewa (Akmentiņ jkdſe), Kordele (Brigader-Majas kdſe) un Margreeta (Graudiņ jkdſe); ne maſak labi ſpehleja ari Lankas jkdſe (Zenzele) un Swaigſnit jkdſe (Wroni). No kungeem ir godam minami Brigaders (Mentels), Kozinſch (Mikels), Freimans (Leintolers) un Janſons (Gaberls). Kapelmeiſtars Oſol kungs bij lugu ar prateja garſchu kuplinajis, preekſch tahs iſmekledams noderigas dſeeſmas. Wiſadâ ſinâ daritu teatra walde pareiſi, kad ſcho lugu drihſi ween wehl reiſ atkahrtotu. Nams bij labi apmeklets. Eg.

Rigas Latw. Labd. beedr. ſcho ſwehtdeen, 6. oktobrî, Rigas Latw. Beedr. namâ iſrihko iſlooſejumu. Iſſtahditâs leetas apkatamas Beedribas leelajâ ſahlê. Loſes pa 25 kap. gab. iſlooſejuma deenâ turpat dabujamas.

II. Latw. krahju un aiſdewu kaſe eeſahka ſawu darbibu iſgahjuſcho ſeſtdeen, 28. ſeptembrî. Beedriba ſawas telpas iſwehlejuſês Rigas Latw. Beedribas namâ, kur katru deenu, iſnemot ſwehtdeenas un ſwehtku deenas, no plkſt. 10 lihdſ plkſt. 2 pehzp. publika ſawâs wajadſibâs war greeſtees. Par kaſes dariſchanu wedeju eewehlets Buſchwächters un par kaſeeri Fr. Gehlinſch.

Kreewu teatra lozekli, ſem Fadejew kga wadibas, eeſahka ſawas iſrahdes ſcho otrdeen, „Uteja" beedribas ſahlê.

Sarkanâ Kruſta beedribas Widſemes nodala, kâ „W. G. A." ſinots, 12. ſeptembrî nolehmuſe — beſ 3000 rbl., kurus jau Rigas dahmu komiteja nowehlejuſe preekſch truhkuma zeetejeem zaur neauglibu — wehl 2000 rbl. tam paſcham noluhkam nowehlet iſ weetejâs pahrwaldes reſerwes kapitala un ſcho naudu noſuhtit Sarkanâ Kruſta beedribas Raſanas nodalai.

Kreewu-Baltijas wagonu fabrikâ pehdejôs pahra gadôs alaſch dſirdeja par darba truhkumu, tâ ka nabaga ſtrahdneeki tika leelâ ſlaitâ no darba atlaiſti. Tagad nu, kâ „D. L." ſino, fabrikai peenahzis tik daudſ darba, kâ neweenâ no pehdejeem 10 gadeem. Fabrikâ tagad ſtrahdajot ap 1400 ſtrahdneeku un ne-eſot zerams, ka darba ſpehki tikſchot pamaſinati. — Pehdejâ algas makſaſchanas deenâ, 28. ſeptembrî, katrs ſtrahdneeks no ſawas algas atſtahjis 50 kap. preekſch truhkuma zeetejeem Eekſch-Kreewijas gubernâs.

Slawenais Rigas ſelta klubs wehl arweenu new wis ſawas dariſchanas beidſis, bet atkal no jauna atdſihwojees, mekledams ſew upurus pa Sweedriju un Norwegiju, un Danu awiſes pat ſino, ka tureenes ſelta kaleji no Rigas dabujuſchi uſaizinajumu, lai pehrkot no wineem peedahwato ſelta ſmeltni. Rigas polizija ſchinis deenâs atkal nokehruſe kahdus „kluba kungus" un eſot zeribas, ka drihſumâ ari ziteem „kungeem" tâpat klahſchotees.

Neiſdewuſês krahpſchana. Iſgahjuſchas ſwehtdeenas wakarâ, kâ „D. Z." ſino, kahda ſlaika, glihti gehrbuſês kundſe luhguſe no Suworowa eelâ atrodoſchâs weeſnizas ſaimneeka, lai winai dahwinot 23 kap., kas truhkſtot, lai ſahles ſpehtu ſamakſat apteekâ preekſch winas ſlimâ behrnina. Weeſnizas ihpaſchneeks gribejis ari dahwat peepraſitâs 23 kap., bet, gribedams pahrleezinatees, waj kundſe ari taiſnibu runâ, winſch naudu eedewis ſawam ſulainam un ſuhtijis lihdſ uſ apteeku, kur ſahles teek pagatawotas. Kundſe, karſtas pateizibas aſaras raudadama, atwadijuſês no laipnâ deweja un nu, ſulaina pawadita, dodas uſ K. apteeku, turpat Suworowa eelâ. Tur nonahkot, atrod, ka apteeka jau aiſſlehgta. Kundſe gan ſtomas, bet ſulainis ſwana. Apteekneekam jautajot, ko wehlotees, kundſe pawiſam apſiik un ſtoſtidamâs ſaka: „Ai, ne, tas Juhs ne-eſat!" Galu galâ iſrahdas, ka ſche naw nekahdas ſahles apſtelletas. Tagad kundſe atwainojas, ka ſahtu ſihmite palikuſe mahjâ, ko bijuſe peemirſuſe, lai tik winai dodot tahs 23 kapeikas, bet ſulainis, redſedams ſkaidru blehdibu, naudu naw dewis. Schis atgadijums peerahda, ka newar deeſgan buht uſmanigs, lai nekriſtu krahpneekeem par upuri.

Nelaika Wehrmana dahrſa nomneeks Karlis Ertaks, kurſch nomira 1882. g., ſawu mantibu noraksitijis uſ wina ſenaki miruſchas ſeewas wahrda dibinajamai „Minnas patwerſmei" par labu. Atſtahtâ mantiba ir ſchahda: 11,572 rbl. 58 kap. ſkaidrâ naudâ, tad nams, kas atrodas Eliſabetes eelâ, pretim Wehrmana dahrſam un waſaras mahja Majorôs. Patwerſme tagad nu jau eſot nodibinata un tanî uſnemot wihreeſchus un ſeeweeſchus, kas pee Rigas peerakſtiti un naw jaunaki par 50 gadeem. Patwerſmê warot uſnemt 26 zilwekus.

Laiks pehdejâs deenâs uſturejâs ſauſs, tâ ka lauzineekeem bija eeſpehjams, atlikuſchos laukus labi eewâkt. Ap Rigu laiks pa deenu uſturejâs puslidſ ſilts, kamêr Eekſch-Kreewijâ jau iſgahjuſcho nedêl daudſâs weetâs bija lihdſ 3 gradi auksts.

Pabraukaſchanâs pa juhru. Kahds ſtudents ar ſawu mahſu, kâ „D. Z." ſino, nodomajuſchi pabraukatees laiwinâ pa juhru. Panehmuſchi labu airetaju, wini eebraukuſchi labi tahli juhrâ. Zelâ laiweneeks faſtapis kahdu barku, ar malku peelahdetu, kuras waditaji winam bijuſchi paſihſtami. Laiweneeks tagad peeſtiprinajis laiwinu pee barkas un pats uſkahpis uſ tahs wirſû, pee ſaweem draugeem, atſtahdams ſtudentu ar ſawu mahſu weenus paſchus laiwâ. Wehlak peenahzis kahds twaikons, ſchlepers, kas barku wilzis oſtâ. Bet par nelaimi zelâ laiwina atraiſijuſês no barkas, kamêr pehdejâ, twaikona wilkta, naigi ween uſ preekſchu dewuſês. Studenta kleedſeeni netikuſchi ſadſirdeti, tâ tad abi ar mahſu palikuſchi weeni paſchi laiwinâ, plaſchajâ juhrinâ. Peenahzis wakars, uſnahkuſe nakts, wineem turpat lidinotees uſ juhras mahmulinas weeglajeem witneem. Kad atgadijums tizis ſinams, tad tuhlit twaikonis „Düna" iſbrauzis winus uſmeklet, bet tik otrâ rihtâ tos atradis. Zerams, ka nu jaunekleem uſ wiſeem laikeem peetiks ar ſcho wiſinajumos juhrinâ.

Widſemes gubernas drukatawas eeredni, no 20. ſeptembra ſahkot, gada laikâ, labprahtigi nolehmuſchi 1 prozentu no ſawas algas dot truhkuma zeetejeem eekſchejâs gubernâs.

Wez-Dubultôs 7. oktobrî laidis uhdenî jaunu kugi, kuru buhwejis J. Putnin kgs, Majorôs.

Deenas pawehles Rigas pilſehtas polizijai. Paſaſcheeru fuhrmanim Nr. 348, pee Rigas kalpotaju oklada peerakſtitam Frizim Siljahnim, tâ ka winſch peedſeras un neatteekas uſ par klaju braukſchanu Rigas pilſehtâ iſdoto nolikumu 3. paragr, top aiſleegts braukt par kutſcheeri tiklab paſaſcheeru kâ ſmagôs fuhrmanôs. Uſdodu eezirknu priſtawu kungeem ſtingri uſ to luhkotees, ka Siljahns ar fuhrmanu amatu wairs nenodarbojas. — Uſdodu eezirknu priſtawu kungeem iſdarit pakalmekleſchanu pehz uſ Todtleben bulwara ſem Nr. 8 atrodoſchas elementarſkolas ſkolena Kahrla Jahna Feliksa, kurſch bijis 10 gadus wezs, gaiſchu ſeju un beſ wehſts noſudis, gehrbees tas bijis peleknôs ſwahrzinôs un ar melnu zepuri galwâ; kad tas atraſts, tas nododams minetas ſkolas ſkolotajam. — Uſdodu eezirknu priſtawu kungeem iſdarit pakalmekleſchanu pehz pee Rigas kalpotaju oklada peerakſtitâ Iwana Antipowa, par kura paſuſchanu wina ſeewa Anna, kura peemahjo Wehju eelâ ſem Nr. 28, polizijai ſinojuſi un Antipowa adreſi uſdot manâ kanzlejâ weenas nedeļas laikâ. — Wez-Rigas pilſehtas dalâ uſ trotuareem atrodoſchas dſelſes reſtes, kas pahrklâj pagrabu logu eedobumus un zitas weetas, pehz winu konſtrukzijas pa leelakai daļai atrodamas nepraktiſkas preekſch ſtaigatajeem, kuri ar apawu papeſcheem tur war eekkût eekſchâ un tâ eſot, war nelaime notikt. Beſ tam daſchâs weetâs tiklab Eekſchrigâ kâ Ahrrigâ pagrabu durwis, kuras augſtakas par trotuaru, apgruhtina ſtaigatajus. Uſdodu eezirknu priſtawu kungeem, beſ kaweſchanas par to ruhpetees, ka nekahrtibas pee minetâm reſtem un pagrabu durwim beſ kaweſchanas top nowehrſtas un ka pee pagrabu durwim rinki, kuri noder preekſch uſzelſchanas, netop eetaiſiti wis ſtaigajamâ weetâ, bet malâ pee ſeenu pamateem. — Es eſmu eewehrojis, ka pee teatra un uſ Teatra bulwara ubagi ſapulzejas un uſ Dinaburgas eelas weens tahds ubags pat uſ trotuara eerihkojis ſawu lehgeri. Uſdodu eezirknu priſtawu kungeem ſtingri uſ to luhkotees, ka pilſehtâ frekwentetâs weetâs ubagi neuſturas, pee kam preteſtibas atgadijeenôs tee ſauzami pee atbildibas un noſuhtami uſ tahm weetam, kur wini peerakſtiti. — Uſdodu eezirknu priſtawu kungeem iſdarit pakalmekleſchanu pehz Wehtras muiſchas ſemneeka Jahna Teodora Michelſona, par kura paſuſchanu wina ſeewa Luiſe, kura peemahjo Biſchu eelâ ſem Nr. 6, polizijai ſinojuſi un Michelſona adreſi uſdot manâ kanzlejâ weenas nedeļas laikâ. — Kâ Jelgawas Ahrrigas 1. eezirkna weetu iſpildidams priſtawa kgs preekſchâ lizis — Daugawas plostu tilta klapes taps atwehrtas ik deenas no rihta ſtarp pulkſten 4 un 6 dehl kugu un ploſchku zauri iſlaiſchanas.

Sahdſibas. 20. ſeptembrî Tronamantneeka bulwarî ſem Nr. 23 no nama balkona noſagti Terbatas ſtudentam Arturam Brakelim peederigi ſwahrki, 20 r. wehrtibâ. — Naktî uſ 26. ſeptembri leelâ Maſkawas eelâ ſem Nr. 16 iſ ſpihkera zaur atſlehgu un durwu engu uſlauſchanu iſſagts ſweeſts, kas peederejis Rigas tirgonim J. Schehrmanim, apmehram 250 rbl. wehrtibâ. Nowada uſraugs Burenows atrada daļu no minetâ ſweeſta tajâ paſchâ eelâ ſem Nr. 10, alus pahrdotawas ihpaſchneeka M. W. pagrabâ, tâpat winam iſdewâs iſpehtit noſeedſneekus, kuri ſauzas par Jekabu Praulinu un Robertu Schikinetu — un winus apzeetinat, kas tagad top ſaukti pee atbildibas. Pehz truhkſtoſchâ ſweeſta top meklets — leetas turpinaſchana nodota iſmekleſchanas teeſneſim. — 28. ſeptembrî ap pulkſten 10 wakarâ iſ pilſehtas teatra dahmu garderobes tapuſchi noſagti teatra kora dſeedatajai Roſer peederigi 2 waſaras mehteli, 40 rbl. wehrtibâ. — Tajâ paſchâ deenâ ap pulkſten 1 pehz pusdeenas uſ plostu tilta uſ wakts ſtahwedamais gorodowojs Dimſa eewehroja kahdu nepaſihſtamu zilweku, kurſch tam ſchaubigs iſlikâs un neſa kahdu pahrſedſamo deki — zilweku peeturedams, tas ſtahdija to preekſchâ Jelgawas Ahrrigas 1. eezirkna pahrwaldei. Nepaſihſtamais zilweks ie uſdewâs par Kriſtjani Oſolinu un ſazija, ka pahrſedſamo deki tas noſadſis no Anglu twaikona „Penelope". — Naktî uſ 28. ſeptembri Rigas politeknikas aſiſtentu kambari tapa eeſpeeſta loga ruhts un zaur rakſtamâ galda uſlauſchanu tur iſſagti 150 rbl. naudas, kas tur bijuſchi uſglabati tekoſchâm wajadſibam.

Laupiſchanas. 23. ſeptembrî pulkſten ¾9 wakarâ, Zuhku eelâ netahlu no nama Nr. 5 jaunawai Emmai Stern uſbruzis kahds nepaſihſtams zilweks, to ſagrahbdams pee rihkles un mehginadams atnemt pulkſteni, bet kas tam naw iſdewees, uſ ko tad laundaris nolaupijis tai 3 rbl. naudas un ar naſi to eewainojis rokâ un kruhtis. — Tatjana Buriſchewa, kura peemahjo Laboratorijas eelâ ſem Nr. 2 ſinoja polizijai, ka 20. ſeptembra wakarâ, kur wina gahjuſi pa Artilerijas eelu ar aiſſaini weſchas, tai uſbruzis kahds nepaſihſtams zilweks un nolaupijis mineto aiſſaini weſchas. Dehl noſeedſneeka uſmekleſchanas ſperti wajadſigee ſoli.

Iſbehdſis areſtants. 24. ſeptembrî no rihta, laikmetâ, kur areſtantu lokals tapa apkopts, Peterburgas Ahrrigas 3. eezirkni dehl ſahdſibas apzeetinatam pilſonim Jeranimam Krinizkam laimejâs iſbêgt. Dehl wina atraſchanas ſperti peederigee ſoli.

Atraſts lihkis. 24. ſeptembrî netahlu no Libeka ſalas Daugawâ tapa atraſts noſlihkuſchâ Bredeſena ſahgudſirnawu waktneeka, ſemneeka Mikela Kalnina lihkis, kas tapa nodots iſmekleſchanas kambarim.

Peepeſcha nahwe. 25. ſeptembrî no rihta Eekſchrigas 1. eezirkna kanzlejâ eeradâs kahds pee ſtrahdneeku kahrtas peederigs, ihſti ſlimâ ſtahwokli atraſdamees nepaſihſtams zilweks, kurſch, kamêr peederigee papiri tapa iſgatawoti dehl wina noweſchanas ſlimnizâ, uſ benka ſehdedams peepeſchi nomira. Lihkis tapa nodots iſmekleſchanas kambarim dehl nahwes zehlona iſpehtiſchanas.

Nelaimes atgadijums. Naktî uſ 29. ſeptembri, tâ ap pulkſten 1, uſ Teatra bulwara un Kalku eelas ſtuhra ſaduhrâs diwi fuhrmanu ekipaſchas un proti — diwjuhga fuhrmana Nr. 7 un kahda nepaſihſtama weenjuhga fuhrmana, pee kam pehdejais ar ilkſi eebrauza tik ſpehzigi diwjuhga ſirga labôs ſahnôs, ka ſirgs uſ weetas iſlaida dſihwibu. Weenjuhga fuhrmanim iſdewâs iſbêgt, kamdêl pehz ta tagad top meklets.

Ugunsgrehki. 25. ſeptembrî ap pulkſten 7 wakarâ Stabu eelâ ſem Nr. 2 ſkurſtens aiſdegâs. Mahjas eedſihwotaji uguni nodſehſa, eekam ugunsdſehſaji wehl bij atbraukuſchi. — 28. ſeptembrî ap pulkſten 5 pehz pusdeenas Uhdens eelâ ſem Nr. 24 Golubowa mantineekeem peederigais ſchkuhnis, kurſch bijis apdroſchinats „Jakora" uguns apdroſchinaſchanas beedribâ, aiſ neſinama zehlona aiſdedſees un nodedſis. Laikâ eeraduſchees ugunsdſehſaji aiſkaweja uguni tahlak iſplahtitees. Saudejums uſdots uſ 250 rbl. — 29. ſeptembrî ap pulkſten 8 wakarâ Minſterejas eelâ ſem Nr. 4, Ebrejeetes Jettes Kaplan dſihwokli uguns iſzehlas. Pilſehtas uguns dſehſaju komanda uguni nodſehſa, pee kam tikai weena daļa no mobiliara ſadega. Saudejums ſneedſas apmehram uſ 50 rubleem. (N. P. P. A.)

Kuqneeziba.

Uſ Wolgas pehdejâ nedêlâ, kâ „Pet. Ztga" ſino, netahlu no Aſtrakanas, ſaduhruſchees twaikonis „Karl Mitſchel" ar ſchoneri „Aslan". Twaikonis pee tam nogrimis, bet waj ari zilweku dſihwibas gahjuſchas bojâ, tas wehl naw ſinams.

Lihdſ 2. oktorim Rigâ atnahkuſchi 1678 kugi un iſgahjuſchi 1656 kugi.

Kuſtonu apſardſiba.

Lopu apſardſibas leetâ Rigas polizijmeiſtara kungs „N. P. P. A." iſlaidis ſchahdas deenas pawehles: Lopu aiſſardſibas beedribas lozeklis, Jegorownas jkdſe man ſinojuſi, ka wina pee ſekoſcheem fuhrmaneem eewehrojuſi ſchahdas nekahrtibas: paſaſcheeru fuhrmanis Nr. 941 brauzis ar klibu ſirgu, un ſmagee fuhrmani: Nr. 2939 leetojis nodſihtu ſirgu, kas wilzis ſmagaku weſumu, nekâ tas wina ſpehkeem bijis eeſpehjams (kuru wina nodewuſi gorodowojam ar Nr. 186); Nr. 2643 wedis ar klibu ſirgu pahraki leelu weſumu, un Nr. 2906 leetojis klibu ſirgu (kas tapis nodots gorodowojam ar Nr. 99 un par ko Peterburgas Ahrrigas 1. eezirkna priſtawa kungam tapis ſinots). Beſ tam 4. ſeptembrî gorodowojam ar Nr. 110 tapis nodots kahda fuhrmana beſ numura ſlims ſirgs, dehl nodoſchanas Peterburgas Ahrrigas 2. eezirkna pahrwaldei — bet gorodowojs ar Nr. 43, kurſch redſejis, kâ kahds paſaſcheeru fuhrmanis mozijis pakritušchu ſirgu, ne-eſot Jegorowas jkdſei ſneedſis nekahdas palidſibas un ſarunâ ar winu leetojis rupjus wahrdus. Uſdodu atteekoſchamees priſtawu kungeem man paſinot, kas notizis ſchajâ man ſinotâ leetâ. — Paſaſcheeru fuhrmanis Nr. 947 brauz pa pilſehtu ar klibu ſirgu. Uſdodu priſtawu kungeem ſlimo ſirgu — peedalotees weterinarahrſtam

Meij kungam — atſwabinat no darba. — Uſdodu Peterburgas Ahrrigas 1. eezirkna weetu iſpild. priſtawa kungam, peedalotees weterinarahrſtam Mejj kungam, paſaſcheeru fuhrmana Nr. 331 un ſmagà fuhrmana Nr. 2607 nodſihtos ſirgus atſwabinat no leetoſchanas.

Preekſch truhkuma zeetejeem Eekſch-Kreewijà

wehl eemakſaja: Eda Silin — 1 rbl., kopà ar agrakajeem 25 rbl. 40 kap. Tahlakas dahwanas iſluhdſas

„Mahjas Weeſa" redakzija.

Iſ muhſu weeſigàs ſadſihwes.

Rigas Latw. beedriba.

Swehtdeen, 6. oktobrî: Rigas Latweeſchu Labbaribas beedribas iſloſejums.

Jonatana beedr.

Taî paſchà deenà, plkſt. 7 w.: I. muſikaliſks dramatiſks wakars. Pehz tam: deja.

Igaunu dſeed. beedr. „Imanta."

T. p. d., beedribas lokalà, Wehrmanu dahrſa mineral-uhdenu eeſtahdes ſahlê: Konzerts ar ſekoſchu deju.

Jeribas beedriba (Altonawà).

T. p. d., plkſt 8 w.: kotiljonu balle.

Rigas ſtrahdn. pal. beedr.

T. p. d., Karlewiz kga ſahlê, Marijas un Dſirnawu eelu ſtuhrî, plkſt. 7 w.: balle.

Pahrdaug. Amatn. pal. beedr.

T. p. d., Wingrotaju ſahlê: plkſt. 7 w., maſku balle.

Pirmà Rigas Latw. Sahtibas beedr. „Anſeklis."

Seſtdeen, 5 okt., Karlewiz kga ſahlê, plkſt. 9 wak.: teatrs, konzerts un deja.

Walejas wehſtules.

J. D. — N. Mihklu turpmak nodrukaſim.

Daſcheem mihklu uſm. Mihklu uſminejumus war eeſubtit uſ atklahtam wehſtulem kas makſà tik trihs kap.; tad wehl, kà jau ſawà laikà norahdits, uſminetaji war ſadotees wairaki kopà, zaur ko uſminejumu eeſubtiſchana iſnàks wehl lehtaki. Tapat welta laika iſſchkehrdeſchana ir, ja mihklu uſdewumu ari lihdſ nocakſta; nekad naw jaaiſmirſt, ka laiks ir nauda.

Laub. A. — N. Rebuſa uſminejums naw wiſai pareiſs.

M. G. — N. Sinojumu no P. newaram iſleetot.

P. T. — K. Nahkoſchà numurà. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 6. oktobrî 1891. g

Jahna baſnizà	pulkſten	9	mahzitajs	Bernewitz.
" "	"	2	"	Bernewitz.
Gertrudes baſnizà	"	1/2 2	"	A. Walters.
Jeſus baſnizà	"	10	"	Joſephi.
Martin baſnizà	"	5	"	Taube.
Trihsweenibas baſn.	"	1/2 9	"	Fromms.
Pawila baſnizà	"	1/2 9	"	C. Walters.
Lutera baſnizà	"	1/2 9	"	Paukſchens.

Tirgus ſinas.

Rigà, 3. oktobrî 1891 g.

Labibas tirdſneeziba wehl arweenu peepatur ſawu paraſto gurdenumu, tikai ſchad un tad auſas teek pirktas. Peepraſijumu no ahrſemem naw nekahdu.

Linſehklas top mehreni peeweſtas.

Ellas rauſchu iſweſchanas aiſleeguma leetà noteikts, ka tos ellas rauſchus brihw iſweſt uſ ahrſemem, kurî pirms 27. ſeptembra no eekſchejam gubernam jau bija iſſuhtiſchanai farihkoti.

Makſaja:

Rudſi, preekſch weetejàs wajadſibas, pehz labuma 120—135 kap. pudà.

Kweeſchi, Kreewu, pehz labuma, 125—135 kap. pudà, Kurſemes, 120 mahrz., 112 kap. pudà.

Meeſchi, Kreewu, pehz labuma, 90 mahrz. 110 kap. pudà pahrd., Kurſemes, 2-kanſchu, pehz labuma, 90—95 kap. pudà, ſchahweti, 100 mahrz. 93 kap. pudà pahrd.

Auſas, Jelezas-Liwnas, ſwaiga preze, 91 kap. pudà pahrd., augſtakas fugas, 92—100 kap. pudà pahrd., ſchahwetas, 82—85 kap. pudà pahrd.

Linſehklas, weenkahrſchas fugas, 87 1/2 proz. 140 kap. pudà pahrd., ſtepju ſehklas, 87 1/2 proz., 155 kap. pudà pahrdeweſi.

Kanepu ſehklas, ſchahwetas, 138 kap. pudà pahrd.

No ahrſemem.

Wahzija. Pee nelaika Wirtembergas kehnina paglabaſchanas bija klaht ari Wahzijas keiſars Wilhelms, jaunais Wirtembergas kehninſch Wilhelms II. un Wirtembergas kehnina nama printſchi, wina kehniſchkiga augſtiba Pruhſchu prinzis Heinrichs un wehlak atbrauza ari Leelknaſs Michaels Nikolajewitſchs un wehl zitas augſtas perſonas un leels lauſchu pulks.

— Jaunais Wirtembergas kehninſch Wilhelms II. iſlaidis ofizeereem un 13. kara pulku kareiweem deenas pawehli, kurà iſſaka pahrleezibu, ka ſaldati buhſchot: uſtizami, duhſchigi, nenogurſtoſchi breeſmàs un gruhtumòs un paklauſigi, ja wajadſiba raſtos.

— Wahzijà, kà ſinams, nodomats eeweſt likumus pret dſehrſchanas ſehrgu. Neſkatotees uſ daudſ ziteem pretineekeem, nu ari Wahzijas dſehreenu pahrdeweji nodomajuſchi ſchahdam likumam pretotees, kuram noluhkam wini nodomajuſchi ſaſaukt ſaeimu Frankfurtas pilſehtà pee Mainas upes.

Danija. No Kopenhagenes pa telegrafu peenahza ſinas, pehz kuràm ſcho treſchdeen Fredensborgas apkahrtnê bija iſrihkotas pilsgalma medibas.

Auſtro-Ungarija. Kahda Peſtes awiſe ſino, ka Suſchawà (Bokowinà) tizis apzeetinats kahds ſpeegs, pee kura atraſti loti noſeedſigi papiri un ſihmejumi. Apzeetinatais eſot iſrahdijees par kahdu Frantſchu majoru.

Anglija. Jru tauta iſgahjuſcho nedeł zaur nahwi paſaudejuſe ſawu ſirdigako aiſſtahwi, ſawu bedſigako zenſoni. Parnela wahrds paliks uſ muhſchigeem laikeem apſpeeſts Jru tautas pateiziga peeminà. Parnels nomira, kà wehlak iſrahdijàs, ſirdsteekà. Wina lihki paglabaja iſgahjuſcho ſwehtdeen Dublines pilſehtà. Pee paglabaſchanas peedalijàs Dublines pilſehtas waldes lozekli, tàpat ari ſuhtni no zitàm Jrijas pilſehtam, Parnela peekriteji parlamenta lozekli, Jrijas beedribas un nepahrſkatami lauſchu pulki no wiſàm Jrijas malam bija ſanahkuſchi. Behru gahjeens bija wairak Angku juhdſes garſch. — Parnela peekriteji parlamenta lozekli iſlaida iſſkaidrojumu, ka wini turpinaſchot zihninu Jrijas paſchwaldibai par labu pehz Parnela programas.

Italija. Nepatihkamais atgadijums ar Frantſchu ſwehtzelotajeem, kà rahdas, drihſ buhs aiſmirſts, jo Italeeſchi ſinamo eerakſtu grahmatà eeſkata par weenkahrſchu eelu puiku darbu, par kuru newar darit atbildigu wiſu Frantſchu tautu. Pehdejà laikà manama ſtipra ſtrahwa tautà, kas iſeet uſ to, draudſigi tuwotees Franzijai.

— Mailandà ſchahs pirmdeenas wakarà eeradàs Kreewijas ahrleetu miniſtrs v. Giers, Kreewu wehſtneeks Romà, Wlangalis, un Italijas miniſtru preekſchneeks Rudini. Wiſi trihs kungi apmetàs Kawuras weeſnizà un otrà deenà dewàs uſ brokaſtu pee karala Humberta Monzà. Tur nobrauzot, wiſus trihs kungus pilsgalma kareetê no bahnuſcha aiſweda uſ pili, pehz kam karalis miniſtri v. Giers peenehma ilgakà ſarunà. Pehz tam Giers tika eelùgts pee karaliſka brokaſta galda, kur beſ karala un karaleenes wehl peedalijàs wairaki karaliſkà nama lozekli, Rudinis, Wlangalis un wehl ziti. Pehz brokaſta Giers, Wlangalis un Rudini aiſbrauza atpakał uſ Mailandi.

Turzija. Zeen. laſitajeem ſinams, kahdas brehkas ſazehla zitas Eiropas walſtis, it ſewiſchki Anglija, kad Turzija atwehleja, ka Kreewu brihwprahtigai flotei brihw braukt zaur Dardaneleem. Redſedami, ka ſchinî leetà neſpèj neko iſdarit, daſchi tagad iſdomajuſchi ko jaunu, ka lai tik Kreewijas waru Melnà juhrà maſinatu. Tà awiſe „Pol. Corr." it nopeetni raksta, ka it ſewiſchki Angli eekuſtinajuſchi jautajumu par to, ka Konſtantinopole buhtu janodroſchina lai Kreewi to kahdu deenu negaidot ne-eenemtu. Tas ari eſot pilnigi ſaprotams; jo kamèr Kreewi Melnà juhrà nedrihkſtejuſchi turet kara kugus, peetizis ar to ween, ka nelauj zaur Dardaneleem zaurbraukt, kamèr tagad, kur Kreewijai tur eſot ſtipra juhras kara ſpehks, nepeezeeſchami wajadſigs, Bosporu noſtiprinat, kadèł Angleem newaroi nemt par launu, ja wini ſultanu uſ to darat uſmanigu. Ai, zik labini ſchee Angli ir ſultanam!

Kihnas waldiba, kà „Now. Wr." dſirdejuſe, ſinojuſe Kreewijas waldibai, ka topot iſleetoti wiſi lihdſekli, lai Kreewijas pawalſtneeki paliktu paſargati no dſihwibas un mantibas ſaudeſchanas breeſmam Kihnà.

Deenwidus-Amerika. Montwideas pilſehtà, Urugwajà, iſzehlàs dumpis, kuru tomèr tagadejà waldiba eſot apſpeeduſe. No waldibas puſes ſino, ka bijis tikai zihninſch, pee kam daſchi tikuſchi nokauti un daſchi eewainoti.

Telegramas.

Peterburgà, 2. okt. Jr iſſludinata Wiſaugſtaka pawehle, pehz kuras Wina Keiſariſkà Augſtiba Leelknaſs Tronamantneeks uſnem aiſgahdibu par gubernas muſeju Tobolſkà.

Kijewà, 2. okt. Kijewas un Galitſchas metropolits Platons nomira pehz 6 deenu ilgas ſlimibas, 89. dſihwibas gadà. Lihki paglabas Sofijas katedralê 3. okt. — Schodeen ſchejeenes birſchà, kas bija wahji apmekleta, atwehra dahwanu ſameſchanu preekſch truhkuma zeetejeem un tika ſihmets lihdſ 70,000 rbl. Paraſtiſchanàs wehl turpinas.

Pariſê, 14. (2.) okt. Kà awiſe „Gaulois" ſino, Giers un Wlangalis, pehz audienzes pee karala Monzà, ilgaku laiku ſarunajuſchees ar Rudini. Pehdejais wineem paſinoja trejwalſtju ſabeedribas nolihgumus un peeſihmeja, ka Menabream eſot uſdots, ſchos nolihgumus paſinot ari Frantſchu waldibai, kura pehdejà kà atbildi uſ ſchahdu ſarunu iſſuhtis kara kugus uſ Palermo, lai Italijas karali apſweizinatu.

Ihpaſchneeks un iſdewejs: Ernſt Plates.
Atbildoſchais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 3 октября. 1891 г.

Sludinajumi.

Wilnas kahrſejs
preekſch ripam, war peeteiktees Ropaſchu pils dſirnawàs.

Mahja
teek pahrdota jeb pret ſemneeku mahjam iſmainita Rigà, Suworow eelà Nr. 80.
Tuwakas ſinas ſchihs lapas ekſpedizijà.

Apſegta droſchka,
Peterburgas kamanas un 1 roſpuſka teek lehti pahrdota Maſk. Ahrrigà, Witebſkas eelà 35.

Laulibas gredſeni, 9
ſelta, 56. prowes, no 250 kap. gab. ſahkot, ſudraba, 84. prowes, no 30 kap. gab. ſahkot. Paſcha iſgatawoti. J. Lugawin, Rigà, Kalku un Wakru eelu ſtuhrî Nr. 1.

Kreetna mahziba 2
klaweeru ſpehleſchanà
teek paſneegta. Tuwakas ſinas Marijas eelà Nr. 39, kort. 2, no pulſt. 12—2.

Stipri un lehti
eek wiſi preekſchmeti no ſtikla, porzelana, ſajangſa, mahla, juhrputàm, marmora, malachita, ſilonkaula u. t. t. Peldu eelà Nr. 17 (21), 2 tr. augſtu ſakiteti.

Sauſu
dedſinamu malku,
kà
preeſchu,
ſchahtu,
planku galus,
behrſu,
latas u. t. t.,
1/1, 1/2 un 1/4 aſis, pahrdod lehti no malkas platſcha
J. Ludendorffs,
Gertrudes eelà № 111.
Turpat ari dabujams wiſs materials preekſch muhrneekeem un podneekeem.

Manà grahmatu- un bilſchu-drukatawà, burtu-leetuwê un Latweeſchu grahmatu pahrdotawà, Rigà, pee Petera baſnizas, ir dabujama ſchahda grahmata:
Patriotiſku dſeeſmu
Wahzelite.
Atwehleta Latweeſchu tautas ſkolàs leetat kà lihdſekli pee Latweeſchu walodas mahziſchanas.
Salaſijis
Kreewiu-Kniwu Andrejs.
Makſa 25 kap.
Ernſts Plates.

Rigas pilſehtas pudretu fabrika.
Kuhdras kompoſts,
loti noderigs mehſloſchanas lihdſeklis, lihdſ tahłakai iſſludinaſchanai dabujams par 30 kap. weenjuhga weſums, pilſehtas pudretu fabrikà, Smilſchukalnòs, Matihſa eelas galà. 2

Pirmà leelà Kreewijas rihſu-ſterkelu fabrika.
Fabrikas ſihme.
Москва 1882. Симферополь 1888. Харьковъ 1887. Одесса 1884.
Selta un ſudraba medaläs.
Sterkelu fabrikazijas ſabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbſtadtê, Taurijas gubernà, Kreewijà.
Eedroſchinamees zeen. publiku darit uſmanigu uſ muhſu **rihſu-ſterkeli,** kas pagatawota iſ wiſlabakajeem Perſijas rihſeem. Muhſu **rihſu-ſterkele** labuma ſinà naw ſliktaka par wiſlabakeem ahrſemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadèł mums eeſpehjams, ar katru eekſchſemes kà ari ahrſemes fabrikatu ſazenſtees. Muhſu **rihſu-ſterkele** ir tihra no ſaehdoſchàm weelam un ziteem peemaiſtjumeem. Muhſu **rihſu-ſterkele** ir uſ wiſàm iſſtahdem Kreewijà ar augſtakàm medalam tikuſe apbalwota.
Muhſu **rihſu-ſterkelu noliktawa leelumà** preekſch **Widſemes** un **Kurſemes** atrodas pee
Th. Angelbeck un beedr., Rigà,
kolonial-pretſchu pahrdotawa,
Schahtu eelà Nr. 4 (ſenak Nr. 2) un Melngalwju eelà Nr. 3.
Sterkelu fabrikazijas ſabeedriba
J. Willms un beedr.

Hallo, hallo, hallo!
Dahwineet tuhlit ſawai kundſei pahrſteidſoſcho dahwanu, jaunatraſto kehka aparatu, kurſch Pariſes paſaules- un Wihnes ſemkopibas-iſſtahdes tika pahrdots daudſ miljonu gabalòs.
Wehl nekad nebijis
ir ſchis aparats un der ſekoſcheem mehrkeem: 1 minutes laikà ir eeſpehjams no peena waj krehjuma iſgatawot ſweeſtu un puſminutes laikà putas, olu ſchaumi, olu groku u. t. t.
1 minutes laikà war 1 kilo (ap 2 mahrzinam) kartupelu, ſihpolu, gurku, rutku, rahzenu u. t. t., wiſadus koku augłus un zitu pehz wehleſchanàs, beeſu jeb plahni miſot kaſit jeb ſagreeſt.
Tahlak ſchis aparats ir leetojams kà mikroſkops: 400 reiſ winſch paleelina katru leetu, kà tad ir leetojams pee ehdeenu un dſehreenu iſmekleſchanas.
Schahds aparats no neſadilſtoſcha metala ar iſturigàm federem ir dabujams pirkt par ſmeekla zenu:
1 rbl. 50 kap.
Schis nepeezeeſchamais aparats tadehł, ka tik loti lehts, ir eeweſts leetoſchanà wiſàs Wihnes un Pariſes familijàs, un weenigi tikai zaur manu ſen paſihſtamo firmu pret eepreekſcheju ſamakſu teek iſſuhtits uſ wiſàm paſaules malam.
D. Klekner,
Wihnê. I., Paſta eelà 20.
2

Rigas Latw. Amatn. Pal. beedr.
Krahſchanas un Aiſdoſchanas kaſes bilanze
beidſamajà ſeptembra d. 1891. g.
(2492 beedri. — Droſchibas kapitals 114,410 rbl. 18 kap. — Eliſabetes eelà Nr. 16.)

Aktiwà:	Rbl.	K.	Paſiwà:	Rbl.	K.
Kiblu aiſdewu rehkins . . .	619,060	89	Pamata kapitala rehkins . . .	10,000	—
Aiſdewumu rehkins pret galwn.	113,513	74	Reſerwas kapitala rehkins . .	21,719	77
Pamata kapitals walſts bankà	10,100	—	Dalibnaudas rehkins	82,690	41
Kaſes rehkins (ſkaidrà naudà)	4,036	48	Noguldinajumu rehkins . . .	602,241	—
Inwentara rehkins	2,851	85	Tekoſchs noguldijumu rehkins .	4,496	80
II. ſawſtarpejà kredit bankà uſ tekoſcha rehkina.	21,060	—	Krahſchanas noguldijumu rehkins	18,738	04
Daſchadu iſdewumu rehkins .	10,723	88	Augłu-augłu noguldijumu rehkins	4,221	64
Wehrtspapiru rehkins . . .	2,000	—	Daſchadu eenehmumu rehkins .	94,224	42
Algu rehkins	3,354	50	Prozentu rehkins	38,599	95
Sihku iſdewumu rehkins . .	3,397	33	Diwidenda rehkins	1,520	05
Tekoſchs aiſdewumu rehkins .	803	45	Pahrejoſchs rehkins	652	16
Imobiliju rehkins	89,985	06	Rakſtiſchanas rehkins	1,494	95
			Imobiliju ihru rehkins . . .	278	99
	Rbl. 880,887	18		Rbl. 880,887	18

Kaſe makſà par noguldijumeem 5 1/2% par gadu; par aiſdewumeem nem 8% par gadu; pret droſcheem wehrtspapireem un obligazijam 2% maſak.
Kaſes darba laiks ir katru deenu no pulkſt. 10 lihdſ 2 pehz pusd., iſnemot nedelas ſwehtdeenas, baſnizas un walſts-ſwehtkus. Aiſdewumu peepraſijumi, kuri lihdſ pulkſt. 1/2 12 preekſch pusd. pee darba wedeja peteikti, teek tai paſchà deenà iſpildìti.
Wiſi nogaldijumi un eemakſajumi ſchaî kaſê ir atſwabinati no krona prozenta nodokłeem.
Rigà, 1. oktobra d. 1891. g.
Direkzija. — Rewiſijas komiſija.

Anglu kokwilnas (bomwilnas) deedſinu un wilnas dſiju magaſine
Rigà, netahłu no rahtuſcha, pee „Siwes",
Kalku eelà Nr. 38.
Sawam leelam pirzeju pulkam paſinoju, ka es, dibinadamees uſ ſaweem daudſgadigeem peedſihwojumeem, ſaweem zeen. pirzejeem par atweeglinaſchanu, eſmu wezo magaſinu pee „Siwes" no jaunu pahrbuhwejis un to apgahdajis **wiſlabakàm prezem,** pa dalai **anſchamàm wajadſibam,** un eewehrojot labo **kurſu,** man bij eeſpehjams, papirłt **leelus pretſchu krahjumus,** kurus tagad pahrdodu par **20 prozenteem lehtaki** nekà pagahjuſchà gadà.
Jt ſewiſchki lehti peedahwaju **Anglu kokwilnas deedſinus,** kuru teizamo labumu mani pirzeji labi paſihſt, tapat ari **linu dſijas,** no tihràm, garàm ſchkeedram, kuras beſ iſnehmuma dabujamas weenigi manà magaſinà pa fabrikas zenam. Paſihſtamàs **wilnas dſijas** preekſch auſchanas dabujamas leelà iſwehlê no 40 lihdſ 150 kap. mahrz.
Pahrdodu **zefira wilnas dſijas** wiſàs krahſàs preekſch greſnuma drabnam par 160 kap. mahrz., preekſch krahſu daſchadibas peedahwaju **ſudrabainus** un **ſeltainus deedſinus,** tapat ari **pubulainus audus.**
Tepat dabujami **ſchujamee** un **adamee deegi** pilnigà iſwehlê.
Wiswiſadi audekli, ſehgel-audeklis, braſiljas un **labibas maiſi.**
Peedahwaju ſawà magaſinà **tuhku drapu, wilnainas drahnas** un **wiſadas modes prezes.**
Blakus pahrdotawai atrodas mana
apteeku, kimikaliju, krahſu un ſmarſchojoſchu pretſchu magaſina
Rigà, netahłu no rahtuſcha, pee „Siwes", Kalku eelà Nr. 38.
Paſinoju, ka es, lai iſtaptu ſawam leelam pirzeju pulkam, pahrbuhweju no jauna ſawu **apteeku pretſchu magaſinu** un lihdſ ar to eſmu ſtahjees taiſnà ſakarà ar Kreewu un ahrſemes tirgataju nameem, kadehł ſaweem zeen. pirzejeem peedahwaju **wiſlabakàs prezes,** kà: **anilinu, kroma krahſas, indigo** (ſilum-ſahles), **koſcheniłu** un wehl zitas krahſas, **zinku** un **ſwina balto krahſu, firniſu, wiſadas lakas;** ari **wiſadas ſkahbes, natriju** un **kaliju** un **zitas kimiſkas prezes, eterus, eſenzes, Kelnes uhdeni** (o-de-kolonju) **tualetes ſeepes** un **ſmarſchojoſchas weelas** iſ ſlawenàm fabrikam, wiſadus patentetus **ahrſteſchanas lihdſeklus** un **ſahles, Hofmana pileenus** (drapes) u. t. pr.
Apſtellejumi teek ahtri un pareiſi iſpilditi.

Karbolineums,
ella pret puhſchanu, lehtaka un labaka nekà darwa, iſnihzina uſ wiſeem laikeem koka-ſchwami un uſtur pee jaunbuhwem wiſu uſ wairak gadeem, dabujams pee
F. Lotto,
leelajà Jaun-eelà № 24, aiſ rahtuſcha.

Apſtellejumus
uſ
„Mahjas Weeſi"
ar
„Peelikumu"
preekſch
Salazgrihwas un apkahrtnes
peenem
J. Stakmann kga
grahmatu pahrdotawà.

Manà grahmatu- un bilſchu-drukatawà, burtu-leetuwê un Latweeſchu grahmatu pahrdotawà Rigà, pee Petera baſnizas, ir dabujamas ſchahdas grahmatas:
Firſts Wolfgangs.
Stahſts no J. Wihſtuß.
Makſà 15 kap.
Florinda un Amina.
Jauka paſaziņa, kas jauneem laudim der par mahziju.
Makſà 5 kap.
Gahjejs uſ dſelſes-zepli.
Wahzu dſeeſmineeka F. Schillera ſtahſtu dſeeſma. Pahrt. P. O.
Makſà 3 kap.
Ganina grahmata,
ko maſineem paſneedſ Ludwig Heerwagen.
Makſà 5 kap.
Gariga dwehſeles-bariba.
I. 182 rihta- un wakara-luhgſchanas uſ nedelas-deenam. II. 60 rihta- un wakara-luhgſchanas uſ ſwehtkeem un zitàm Lutera draudſes wehrà leekamàm deenam. III. 65 rihta- un wakara-luhgſchanas uſ ihpaſcheem laikeem un preekſch daſchadàm wajadſibam. Otra pahrlab. dr.
Makſà 80 kap.
Ernſts Plates.

Печатать разрѣшается. Рига, 4 октября 1891 г. Рижскій Полиціймейстеръ Власовскій. — Drukats un dabujams pee bilſchu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernſt Plates, Rigà, pee Petera baſnizas.